

Autori:

PhDr. E. Sitárová

PhDr. S. Ondica

PhDr. I. Masár

PhDr. M. Považaj

Tieto pravidlá sú podľa dohovoru členov ZKVS záväzné pre všetkých jej pracovníkov pri práci s textom náboženského charakteru od dňa obdržania predmetného súpisu termínov. (Dané k dispozícii v Trnave 31. marca 2006.)

Boží (prídavné meno od Boh; Božie milosrdenstvo, Božia milosť, Božia múdrosť, Božia láska)
boží (v ustálených spojeniach a obrazných pomenovaniach; vyjsť na svetlo božie)
osobné zámená píšeme s malým začiatočným písmenom: ďakujem ti, Bože, za všetky tvoje dobrodenia, lebo ty žiješ a kraluješ...

Božie slovo (nejde o osobu, nie je to zástupné pomenovanie, ide o náuku) matka Cirkev
tri božské osoby, druhá božská osoba, tretia božská osoba

Božie kráľovstvo, nebeské kráľovstvo, kráľovstvo

Preblahoslavená Panna Mária (titul), preblahoslavená Panna (atribút), nepoškvrnená Panna, najsvätejšia Panna

nepoškvrnené počatie, ja som Nepoškvrnené počatie (meno), Nepoškvrnené počatie Panny Márie (sviatok)

Božia Rodička, Bohorodička

Matka Cirkvi (prenesený význam), nebeská Matka, naša Matka, Mária je Ježišova matka (vzťah), Kristova matka, Kristus je Máriin syn (vzťah)

Panna Mária Lurdská, lurdská Panna Mária (označenie miesta), Sedembolestná Panna Mária, Sedembolestná, Sedembolestná matka

Mária je naša učiteľka

Ježiš je náš učiteľ (učiteľ nie v pozícii zástupného pomenovania), Učiteľ (keď ide o zástupné pomenovanie)

Kristus je hlava Cirkvi, Ježiš je spasiteľ ľudstva a kráľ vesmíru, Boh je láska, Boh je pravda Spasiteľ, Vykupiteľ, Pán, Syn, jednorodný Syn

Najsvätejšia Trojica, trojjediný Boh Kristus Hlava, Kristus Kráľ

Syn Dávidov, Baránok Boží nebeský Otec

Boží posol = Mesiáš

Slovo (Kristus; ide o zástupné pomenovanie), večné Slovo, Slovo sa telom stalo

Najsvätejšie Srdce Ježišovo, Nepoškvrnené Srdce Panny Márie Ježišovo srdce je plné lásky, Mária nás miluje celým svojím srdcom

cirkevní otcovia, konciloví otcovia, otcovia biskupi

Svätý Otec, pápež, rímsky biskup

sluha sluhov Božích = pápež

Adventné obdobie, Vianočné obdobie, Pôstne obdobie, Cezročné obdobie

Advent (uprednostňovať Adventné obdobie ako oficiálny názov liturgického obdobia),

Vianoce, Pôst (uprednostňovať Pôstne obdobie ako oficiálny názov liturgického obdobia),

Veľký pôst (uprednostňovať Pôstne obdobie ako oficiálny názov liturgického obdobia)

Pascha (sviatok)

advent - očakávanie

pôst - zdržiavanie sa jedla

Rímskokatolícka cirkev, Katolícka cirkev, Cirkev,

katolík

svätá rímska Cirkev, svätá Cirkev, všeobecná Cirkev, latinská Cirkev

Evanjelická cirkev a. v., Pravoslávna cirkev, Grécka cirkev

východná cirkev, západná cirkev, rímska cirkev, byzantská cirkev, východné cirkvi, západné cirkvi

miestna cirkev

domáca cirkev

Učiteľský úrad Cirkvi, Magistérium

Sväté písmo, Písmo, Biblia

Genezis, Kniha Genezis, v Knihe Genezis

Prvá Mojžišova kniha, Kniha Jób, Kniha žalmov, Kniha prísloví

Kniha sudcov, sudcovia, obdobie sudcov, Žaltár, Žalm 8 (názov), ôsmy žalm (v poradí), žalmy
Sudcovia (ako Kniha sudcov), Žalmy (ako Kniha žalmov)

Nový zákon, Starý zákon (názvy kníh); môžeme sa stretnúť aj s názvami Starý testament,

Nový testament, Stará zmluva, Nová zmluva

Evanjelium podľa Jána, evanjelium sv. Jána

evanjelium, ohlasovať evanjelium

nová zmluva (novozákonná zmluva; toto je moja krv novej zmluvy, Kristus spečatil novú zmluvu svojou krvou, nová a večná zmluva)

stará zmluva (starozákonná zmluva; zákon daný v starej zmluve je prvou fázou zjaveného zákona), archa zmluvy, prvá zmluva (previnenia spáchané za prvej zmluvy)

nový zákon, starý zákon (nejde o názvy; miesto starého zákona v pláne spásy, nový alebo evanjeliový zákon vyhlásil Kristus, nový zákon sa nachádza v celom Kristovom živote a v katechéze apoštolov)

Tradícia = prameň

apoštolská Tradícia; poklad viery obsiahnutý v posvätnej Tradícii a vo Svätom písme
tradícia

Zjavenie = prameň poznania od Boha, Božie zjavenie

zjavenie

Zákon (Pentateuch) a Proroci (prorocké knihy) = knihy Starého zákona

podľa tradície to bolo takto, proroci hovoria, vyplýva to zo zákona, vieme to z Božieho zjavenia,

Typy chrámov:

Bazilika svätého Petra, Svätopeterská bazilika = Svätý Peter (vyhýbať sa pomenovaniu Svätý Peter), kupola Svätého Petra (radšej kupola Baziliky svätého Petra), bazilika (vo všeobecnosti) Kostol narodenia Panny Márie, Kostol sŕatia svätého Jána Krstiteľa, Kostol povýšenia Svätého kríža, Kostol Svätého hrobu, Kostol košických mučeníkov, Bazilika premenenia, Kostol nanebovzatia Panny Márie, Bazilika narodenia v Betleheme bazilika Santa Maria Maggiore (druhové pomenovanie)

Múzeum Ľudovíta Štúra v Modre (súčasť názvu)

múzeum Condé (druhové pomenovanie)

Katedrála svätého Jána Krstiteľa, katedrálny Chrám svätého Jána Krstiteľa, Konkatedrála svätého Martina

jeruzalemský chrám (v Starom zákone)

Kaplnka Jána Evanjelistu, Kostolík svätého Damiána

Jaskyňa narodenia, Jaskyňa zjavení (Lurdy)

Bratislavská kapitula, Spišská Kapitula, Spišská diecéza, Spišské biskupstvo, Bratislavsko-trnavský arcibiskupský úrad, Rímskokatolícky farský úrad svätého Mikuláša v Trnave

Rehoľa menších bratov kapucínov, kapucíni

Rád premonštrátov, premonštráti

Kongregácia dcér božskej lásky, dcéry božskej lásky, mariánky Inštitút dcér Márie

Pomocnice, dcéry Márie Pomocnice, saleziánky Kongregácia milosrdných sestier Svätého kríža

Kongregácia sestier najsvätejšieho Spasiteľa

Kongregácia najsvätejšieho Vykupiteľa

tretí rád, Tretí rád svätého Františka Assiského

Oslovenia (funkcie):

páter (P.); páter Peter, P. Peter

sestra (sr.); sestra Lucia, sr. Lucia

fráter (fr.); fráter Ján, fr. Ján

dp. (dôstojný pán)

vdp. (veladôstojný pán)

Mons. (monsignor)

arcibiskup metropolita, farár dekan, biskup koadjutor majster novicov, magister novicov (novicmajster)

Oltárna sviatosť, Najsvätejšia sviatosť, Najsvätejšia oltárna sviatosť, Prevelebná oltárna sviatosť Eucharistia, sviatosť Spasiteľ
hostia, viatikum

Svätý kríž, Svätý hrob, Scala sancta, sväté schody (aj v Malackách, nie ako názov)
pozostatky Svätého kríža
oltár svätej Barbory
hrob svätého Petra

Sviatky:

Najsvätejšie Kristovo telo a krv, Božie telo (hovorový názov, nie liturgický), sviatok Božieho tela sväte neviniatka, svätí anjeli strážcovia, sviatok neviniatok, sviatok svätých košických mučeníkov spomienka na svätého Jozefa, robotníka

spomienka na svätého Jozefa Robotníka

svätý Maxim Vyznávač

Jakub Mladší

archanjel Michal

Michal Archanjel

Michal, archanjel

Pavol Prvopustovník

Pavol, pustovník

Katarína Sienská

František Assiský, Irenej Lyonský

učiteľ Cirkvi, učiteľka Cirkvi

Sviatok stánkov, Sviatok nekvasených chlebov, Sviatok všetkých svätých sviatok

Nepoškvrneného počatia Panny Márie, sviatok Obetovania Pána slávnosť Panny Márie

Bohorodičky

Prvá veľkonočná nedeľa, Druhá nedeľa po Narodení Pána

sviatok Mena Panny Márie, sviatok Svätej rodiny, sviatok Zjavenia Pána

časti svätej omše: prefácia, kolekta, glória, krédo

Krédo, Glória (názvy modlitieb)

Magnifikat (slov.), Magnificat (lat.)

Benediktus (slov.), Benedictus (lat.)

Prvá eucharistická modlitba, Druhá eucharistická modlitba (názvy) Modlitba Pána alebo

Otče náš

Anjelské pozdravenie alebo Zdravas', Mária

vyznanie viery, Apoštolské vyznanie viery, Nicejsko-carhradské vyznanie viery modlitba

posvätného ruženca, ruženec

modlitba krížovej cesty, krížová cesta

Desatoro Božích prikázaní, Pätoro cirkevných prikázaní Desat Božích prikázaní, Päť cirkevných prikázaní Desatoro, Dekalóg

Pätoro

tri božské čnosti, božské čnosti, kardinálne čnosti, sedem hlavných hriechov, šesť hlavných právd

pašie

utrpenie nášho Pána Ježiša Krista

Biskupská synoda (orgán, nie zasadanie)

zasadanie Biskupskej synody

Štátny sekretariát (pápežský)

Svätá stolica, Apoštolská stolica

Druhý vatikánsky koncil

Názvy udalostí

vtelenie, premenenie na vrchu Tábor, nanebovzatie Panny Márie, nanebovstúpenie, zmŕtvychvstanie, vzkriesenie, zvestovanie

Vzkriesenie (veľkonočná slávnosť)

Zemepisné názvy

Judea, judejský, Judsko, judský Kanaán, kanaánsky

Betlehem (mesto)

betlehem (pod stromčekom)

Slovenský betlehem (názov umeleckého diela v Rajeckej Lesnej)

Betlehem - „dom chleba“ (preložený význam názvu) Engadi - „kozí prameň“

Šalamún - „pokojný“

Sarvia - „voňajúca pistáciou“

Isboset - „muž hanby“

Urbi et orbi

pápež udelil požehnanie Mestu a svetu

sväté roky, jubilejné roky

Jubilejný rok 2000, Veľké jubileum roku 2000 Svätý rok 1950

sväté brány rímskych bazilík

Svätá brána Baziliky svätého Petra

Svätá rodina, nazaretská rodina

Skratky za menom

Štefan Sandtner SDB (genitív pôvodu)

Ján Novák, CSc. (prístavok)

Rôzne:

Talmud, Tóra (kniha), Mišna tóra (zvitok)

svätý Tomáš Akvinský, anjelský doktor

barbarská noc, nežná revolúcia

Bratislavský veľký piatok

Kumrán, kumránske zvitky

Posledná večera, večeradlo posledný súd

alfa a omega, prvý a posledný

Matka Terézia, Páter Pio

apoštol Pavol (niekedy aj Apoštol)

hodinky, breviár, večery, ranné chvály, laudy, liturgia hodín Liturgia hodín (dielo)

Lekcionár I/C

lekcionár, lekcionáre

ofícium (modlitba), Posvätné ofícium (inštitúcia)